

РЕШЕНИЕ

№ 23600

гр. София, 09.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 15 състав, в
публично заседание на 10.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Росица Цветкова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **4834** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Д. И. С., действащ чрез пълномощник адв. С. В. И., срещу решение № 3305-40-13/06.02.2025 г. на управителя на НОИ, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/15.10.2024 г., издадено от Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ към НОИ. С посоченото разпореждане е определен „действителен“ размер на пенсията на жалбоподателя от момента на отпускане на пенсията. Жалбоподателят счита, че размерът на пенсията е неправилно определен, тъй като не е спазен алгоритмът, зададен в Регламент на Съвета № 883/2004 г. (Регламента). Конкретно сочи, че компетентната институция, макар и неясно, е извършила калкулацията спрямо б. „б“. но не е извършила калкулация по б. „а“, като след това да е отпуснала по - голямата полагаща се сума. В резултат на това, преизчислената пенсия, включваща допълнителни 6 години трудов стаж в Испания, която е отпусната, била в по - малък размер спрямо отпуснатата по реда на чл.99, ал.1, т. 2, буква „д“ от КСО пенсия в минимален размер за страната. По изложените съображения се иска съдът да отмени решението и разпореждането и да върне преписката за ново произнасяне на административния орган.

Претендират се разносните по делото.

Ответникът по жалбата – управителят на НОИ, чрез процесуален представител оспорва основателността на жалбата по подробно изложени съображения и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

След преценка на събраните по делото доказателства, Административен съд – София-град, трето отделение, петнадесети състав, приема от фактическа страна за установено следното:

По повод заявление от 16.11.2023 г. за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, подадено от жалбоподателя, на същият с разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-1460#4 от 23.01.2024 г. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 16.11.2023 г., съгласно чл. 68, ал. 3 КСО, във връзка с Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и Съвета за координация на системите за социална сигурност.

На база представените българските документи и тяхната оценка, длъжностно лице е приело за установено, че за времето от 24.06.1972 г. до 21.12.2004 г. (с прекъсване) продължителността на българските осигурителни периоди, придобити по условията втора категория труд е 01 г. 07 м. 12 д. и продължителността на осигурителни периоди, придобити по условията на III-та категория труд е 12 г. 01 м. 29 д. На основание чл. 104 КСО, общият български осигурителен стаж, приравнен към III-та категория труд и приет за 14 г. 02 м. 07 дни.

Със структуриран електронен документ (СЕД) P5000, компетентната испанска институция е потвърдила наличието на испански осигурителни периоди за времето от 05.05.2009 г. до 13.02.2023 г., с прекъсвания, с обща продължителност от 06 г. 01 м. 28 дни. Общият (български и испански) осигурителен стаж за право на пенсия е изчислен на 20 г. 04 м. 05 д. Тези периоди не са спорни между страните.

При тези констатации е прието, че към момента на подаване на заявлението жалбоподателят не имал достатъчно стаж, въз основа на който да придобие т. нар. самостоятелна българска пенсия - това е пенсията, правото на която възниква, без да е необходимо сумиране на осигурителните периоди, а има право на пропорционална пенсия - това е пенсията, за правото на която е необходимо сумиране на осигурителни периоди и при която се определят първоначално теоретичен размер и на тази база пропорционален/действителен размер.

Пенсията е отпусната от датата на подаване на заявлението (моментът за отпускане на пенсията също не е спорен), като първоначално пенсията е отпусната в минимален размер. След служебно изясняване на осигурителния доход при българските осигурители е постановено и процесното

разпореждане. Установените осигурителни доходи не са спорни между страните.

С обжалваното разпореждане, размерът на пенсията е изчислен от индивидуален коефициент от 1.2228, определен въз основа на осигурителния доход за периодите 18.05.1990 г. - 24.03.1996 г. (с прекъсване), в размер на 221548.24 лв. и 15.05.2002 г. - 20.12.2004 г. (с прекъсване), в размер на 643.18 лв. Средномесечният доход, от който е изчислен размерът на пенсията е определен на 1740.37 лв. Същият е изчислен, като резултат от следното: средномесечният осигурителен доход за страната за 12 календарни месеца преди месеца на отпускане на пенсията за периода 01.11.2022 г. - 31.10.2023 г. - 1423.27 лв., е умножен по индивидуалния коефициент на лицето - 1.2228. Размерът на пенсията за общия стаж е изчислен, като посоченият доход от 1740.37 лв. е умножен по общия осигурителен стаж и е получен размер на пенсията за общия стаж в размер на 476.69 лв. Към този размер на основание § 7ж, ал. 18 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на КСО е добавена сумата от 60 лв. Т.е. размерът на пенсията, която жалбоподателят би получил ако целият му стаж беше български, според органите на пенсионното осигуряване към момента на отпускане на пенсията е бил 536.69 лв. Съответно на дела на българските осигурителни периоди спрямо общия стаж, (170 месеца към 244 месеца съставляват 69.67 %) пенсията е определена в действителен размер от 373.92 лв. ($170/244$ от 536.69 лв.), считано от 16.11.2023 г.

От 01.07.2024 г. теоретичният размер на пенсията е осъвременен, съгласно чл. 100 КСО и възлиза на 595.73 лв. ($536.69 \text{ лв.} \times 1.11 \%$). По реда на чл. 52, § 1, б. „б“ Регламент (ЕО) № 883/2004, е постановена за изплащане пропорционалната част, възлизаща на 415.06 лв. ($170/244 \times 595.73 \text{ лв.}$). Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, отпусната по общия ред (по чл. 68, ал. 1 от КСО), определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване от 1 юли 2023 г. е бил 523 лв., а от 01.07.2024г. е 580,57 лв.

Разпореждането е обжалвано по реда на чл. 117, ал.1, т.2 от КСО пред управителя на НОИ, който след подробно обсъждане на материалноправните предпоставки на постановеното разпореждане е отхвърлил подадената по административен ред жалба. По същество обаче административният орган не е обсъдил приложението на § 7ж от ПЗР на КСО.

С оглед установеното от фактическа страна, Административен съд – София-град, трето отделение, петнадесети състав, при преценка на допустимостта на жалбата и след като извърши проверка на обжалвания акт с оглед наведените с жалбата основания и правомощията си по чл. 168, ал.1 от АПК, прави следните правни изводи:

Жалба е подадена в срока по чл. 140, ал. 1 от АПК, от надлежна страна и е процесуално допустима.

По основателността на жалбата:

Обжалваният акт е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма. Решението на управителя на НОИ е подробно мотивирано, в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му. Няма основания да се приеме, че в хода на административното производство са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, както и че актът е издаден при превратно упражняване на власт, т.е. че не е съобразен с целта на закона, която несъмнено е да гарантира упражняване на правото на пенсиониране, такова, каквото е уредено от закона и съответно на положения труд.

По отношение на материалната законосъобразност на акта, спорът се свежда до това, дали е спазен алгоритмът, определен в Регламента и дали при определяне на размера наред с другото е отчетен и размерът на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст, отпусната по общия ред през съответния период. Нормата на чл. 52 от Регламента предвижда, че Компетентната институция изчислява размера на дължимото обезщетение:

а) съгласно прилаганото от нея законодателство, само когато изискванията за получаване на обезщетения са били изпълнени изключително съгласно националното право (самостоятелно обезщетение);

б) чрез изчисляване на теоретичен размер и впоследствие на действителен размер (пропорционално обезщетение), както следва:

i) теоретичният размер на обезщетението е равен на обезщетението, за което заинтересованото лице може да претендира, ако всички осигурителни периоди и/или периодите на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на другите държави-членки, са били завършени съгласно прилаганото от нея законодателство към датата на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство, размерът не зависи от продължителността на завършените периоди, този размер се смята за теоретичния размер;

ii) компетентната институция определя след това пропорционалния размер на обезщетението, като отнася към теоретичния размер съотношението между продължителността на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателството, което тя прилага и цялата продължителност на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави-членки по случая.

При тази правна рамка се налага изводът, че не са били налице основания за определяне на размера на пенсията по правилата на б. „а“ – жалбоподателят не е разполагал с достатъчен осигурителен стаж, придобит в страната, за да може да се приложи този текст. Затова правилно е приложена б. „б“ – отпусната е пенсия в пропорционален размер, съответен на българските периоди на осигурителен стаж към общите) на т.нар. теоретичен размер. Съдът приема, че при определения теоретичния размер законът е приложен правилно. Добавката от 60лв., дължима на основание § 7ж, ал. 18 правилно е включена в размера на пенсията, от който е правена преценката дали „теоретично“ определения размер е под минимално допустимия размер на пенсиите за отслужено време и старост за съответния период. Основания за този извод е нормата на § 7ж, ал. 18 във връзка с ал. 5 и ал. 16, т.2 от ПЗР на КСО. Съгласно текста на ал. 18, при отпускане на пенсия, свързана с трудова дейност, с начална дата от 1 юли 2022 г. след изчисляването ѝ по реда на този кодекс се включва сума от 60 лв. при съответното прилагане на ал. 1 – 17. Съответно приложение в случая следва да намери ал. 5 на § 7ж, който се отнася и за пенсиите, определени по условията на Регламента отпуснати в периода 01.01.2022 до 30.06.2022г., както и ал. 16, т. 2 на § 7ж. Разпоредбата на ал. 5 предвижда, че в размера на пенсиите, свързани с трудова дейност, отпуснати с начална дата от 1 януари 2022 г. до 30 юни 2022 г., определени по условията на международен договор, по който Република България е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност за общ – български и чужд осигурителен стаж, от 1 юли 2022 г. сумата от 60 лева, изплащана на основание Постановление № 479 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., се включва към размера, определен за общия стаж към 30 юни 2022 г. От така получения размер се изчислява размерът на пенсията, дължим за българския осигурителен стаж. Ал. 16, т. 2 регламентира, че когато размерът на пенсията, определен по реда на ал. 3, 5, 7 и 9, е под минималния размер за съответния вид пенсия, определен по реда на този кодекс, той се приравнява на него, като приравняване на минимален размер се извършва за общия стаж, когато размерът на пенсията преди изчисляване на дължимата за българския осигурителен стаж пенсия е по-малък от минималния. Анализът на уредбата сочи, че при преценката дали определената пенсия е под минималния размер и респ. дали следва да се приравни на него, сумата от 60лв. следва да се взема предвид първоначално, а не да се добавя след приравняването на пенсията към минималната. Т.е. съотношението към минималния размер следва да се преценява след включването на добавката от 60лв., което в случая е сторено от

административните органи. Дори да се приеме, че уредбата на КСО противоречи на нормата на ал. 2 от ПМС № 479 от 30 декември 2021 г., съобразно която допълнителната сума по ал. 1 в размер 60 лв. месечно се изплаща към пенсията или сбора от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях на всеки пенсионер независимо от размера на получаваната пенсия, приложения следва да намери § 7ж, ал. 18 във връзка с ал. 16, ал.1, т. 2 и ал. 5 от същия параграф на КСО. Текстът на кодекса е с по-висок ранг, поради което именно той следва да намери приложение. Отделно от това следва да се отбележи, че той е по-нов. Това обстоятелство в случая не се отразява на йерархията на нормите и разрешението на установената колизия, но разкрива развитието на уредбата и създаденото ново законодателно разрешение, което административният орган правилно е съобразил.

По изложените съображения съдът приема, че жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена. Оспореното решение на управителя на НОИ е законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на делото претенцията за разноси от страна на процесуалния представител на ответника следва да бъде поставена на обсъждане. Претенцията е основателна, предвид нормата на чл. 143, ал. 3 от АПК и следва да се уважи в размер на 100 лева на основание чл. 37 от ЗПП и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, трето отделение, петнадесети състав

РЕШИ:

ОТХЪРЛЯ жалбата на Д. И. С., действащ чрез пълномощник адв. С. В. И., срещу решение № 3305-40-13/06.02.2025 г. на управителя на НОИ, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/15.10.2024 г., издадено от Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ към НОИ

ОСЪЖДА Д. И. С. от [населено място], [улица] да плати на ТП на НОИ – С.-град разноси по делото за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването на страните, че решението е изготвено.

